

VSM 09347 Foldmosegård, Hvam sogn, Rinds herred, Viborg amt

130904-83(areal)
-84(lokalitet)

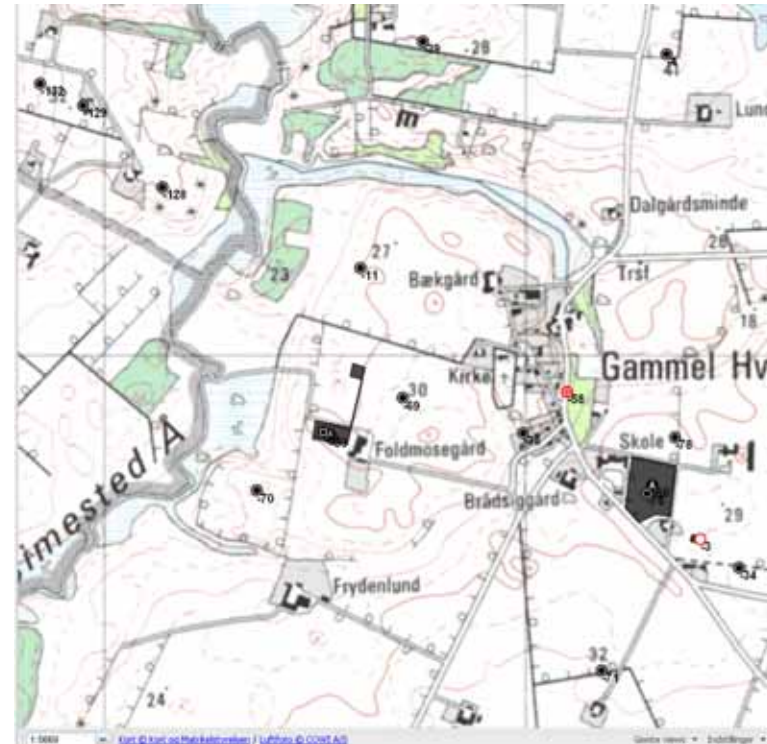
KUAS j.nr.:

Rapport for prøvegravning forud for byggeri af maskinhus og gylletank
Udført af Kamilla Fiedler Terkildsen for Viborg Museum i november 2011

Kopi af 4cm kort (med markering af undersøgt område)

Indholdsfortegnelse

Abstract.....	1
Oversigtsplan	2
Øvrige data (faktuelle oplysninger).....	4
Tidl. arkæologiske fund i og nær ved området.....	4
Topografi, terræn og undergrund.....	4
Målesystem og nivellering.....	4
Undersøgelsens forløb og udgravningsmetode.....	4
Undersøgelsens resultater – gennemgang.....	5
Perspektiver	5
Indstilling.....	5
Tegningsliste.....	6
Anlægsliste	7
Fundliste	9

Abstract

Ved en prøvegravning af i alt 5000 m² forud for byggeri af foderlade og gylletank blev der fundet spor af væsentlige fortidsminder i området, hvor der skal bygges foderlade. Der er tale om gruber og stolpehuller, og der har formentlig på stedet ligget flere hustomter fra yngre bronzealder/ældre jernalder.

Oversigtsplan

Oversigtsplan med højdekurver over de undersøgte arealer og søgegrøfterne.

Grøfter, hvor der skal placeres foderlade.

Undersøgelsens forhistorie

Museet har flere gange været i kontakt med bygherre i forbindelse med andre byggerier på gården, men de har tidligere været relativt små, ligget lavt eller i allerede planeret område. Da der i 2010 var planer om byggeri af maskinhus på relativt højt uforstyrret areal blev det aftalt museet fik mulighed for at prøvegrave, når tilladelsen var endeligt på plads. Ved samme lejlighed ville man så prøvegrave, hvor gylletanken skulle ligge, selvom denne placering var noget lavere i terrænet.

Øvrige data (faktuelle oplysninger)

Sted: Foldmosegård, Svinget 12, Hvam, 9620
Ålestrup

Tidspunkt: 2. november 2011

Deltagere: Kamilla Fiedler Terkildsen (Mag. Art, daglig leder)

Bygherre/lodsejer: Risgård I/S

Bevilling: Museets egen/maskine betalt af bygherre.

Entreprenør: Rendegraver fra Kristian Hansen med 1,7 m bred rabatskovl.

Grøfterens længde og areal: 230m, i alt 393m²

Dækningsgrad: ca. 8 % (ret lavt på område med gylletank)

Tidl. arkæologiske fund i og nær ved området

Inden for en afstand af ca. 500 m er der tidligere registreret 4 nu overpløjede gravhøje 130904-11, -38 -69 samt -70. Ca. 500 m øst for arealet er der tidligere undersøgt dele af en hustomt fra jernalderen samt flere enkeltfund fra stenalder.

Topografi, terræn og undergrund

Gylletanken ligger lavt på fugtig jordbund. Maskinhuset er placeret på en lille højning umiddelbart øst for Simested Ådal. Nord for strækker der sig en lille arm ind og syd for løber en bæk. Området vest for Gl. Hvam er således nærmest en ø. Undergrunden består af leret sand med en del sten.

Målesystem og nivellering

Det blev opmålt med GPS. Data er overført til MapInfo via. Ark Digi.

Undersøgelsens forløb og udgravningsmetode

Der blev først gravet 6 søgegrøfter omtrent nord syd hvor foderlade skulle ligge. Fyldskifter og anlæg blev løbende ridset ind. Herefter blev der gravet en grøft hvor gylle tanken skulle ligge. Da her var meget lavt og vådt, blev der kun gravet én grøft her. Efter at have foretaget en prøvegravning på en anden ejendom vendte jeg tilbage for at måle fyldskifter og grøfter op. I mellemtiden havde der imidlertid været en flok køer i søgegrøfterne og mørket var ved at falde på, men de fleste fyldskifter blev genfundet og indmålt.

Undersøgelsens resultater – gennemgang

Hvor foderlade skulle ligge blev der fundet godt 50 gruber, stolpehuller og fyldskifter. Der blev ligeledes fundet enkelte skår, som tyder på at pladsen skal dateres til yngre bronzealder eller ældre jernalder. Der har formentlig på stedet ligget et til to huse i et par faser desuden ses aktivitetsspor i form af gruber, herunder muligvis ild-/køgegruber og spredte stolpehuller.

Perspektiver

En undersøgelse af pladsen vil give et bedre indblik i pladsens opbygning og datering. Da anlægssporerne synes at blive færre mod nord, øst og vest ser det ud til at der er tale om en lille plads, hvor det vil være muligt at undersøge størstedelen. Resten af pladsen vil muligvis kunne undersøges i forbindelse med fremtidige byggerier syd for den planlagte foderlade – idet pladsen ikke ser ud til at strække sig ind under den eksisterende gård og dermed ikke er ødelagt af denne.

Placeringen af pladsen på den lille ”ø” omkranset af vådområder gør den lidt speciel, men den må ses i sammenhæng med de mange høje i området, som dog formodentlig er ældre, samt den øvrige bebyggelse der knytter sig til Simested ådal.

Kun ca. 700 m syd for ligger det næste næs ud i Simested Ådal – her skal der i løbet af 2012/2013 undersøges i forbindelse med den store elledning Skagerak 4 og her er det forventet nabopladsen vil dukke op.

Indstilling

Det er museets indstilling at der er tale om væsentlige fortidsminder, og at området enten skal friholdes for anlægsarbejde, eller undersøges forud for anlægsarbejde.

Tegningsliste

T-nr.:	Målestok	Type	Beskrivelse	Dato	Initialer
1	1:20	Snit	Snittegninger samt beskrivelse af anlæg i flade fra prøvegravning.	02-11-2011	KFT

Anlægsliste

A-nr.:	Placering	Anlægstype	Beskrivelse	T-nr.:	X-nr.:
1	S1	Stolpehul?	Muligt stolpehul ca. 18 cm dybt. Fyld: Gråbrunt sand		
2	S1	Grube	Omtrent cirkulær grube. Ca. 0,5m i diam. Ca 18 cm dyb		
3	??				
4	S2	Grube	Formodet grube - ikke snittet. Fyld i flade: Brun-mørkbrun iblandet undergrund.		
5	S2	Stolpehul	Stolehul ca. 22 cm. Fyld: Lys grøbrun sand.		
6	S3	Grube	Formodet grube - ikke snittet. Fyld i flade: Brun-mørkbrun iblandet undergrund.		
7	S3	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i flade: Brun-mørkbrun.		x1
8	S3	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i flade: Brun-mørkbrun.		
9	S3	Fyldskifte/kulturlag	Diffust fyldskifte eller muligt kulturlag. Fyld: lysbrun-gråbrun.		
10	S3	Fyldskifte/kulturlag	Diffust fyldskifte eller muligt kulturlag. Fyld: lysbrun-gråbrun.		
11	S3	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i flade: Brun-mørkbrun.		
12	S3	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i flade: Brun-mørkbrun.		x2
13	S3	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i flade: Brun-mørkbrun.		
14	S3	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i flade: Brun-mørkbrun.		
15	S3	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i flade: Brun-mørkbrun.		
16	S3	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i flade: Brun-mørkbrun.		
17	S3	Grube	Formodet grube - ikke snittet. Fyld: brun-lysbrun.		
18	S3	Grube	Formodet grube - ikke snittet. Fyld: brun-lysbrun.		
19	S3	Grube	Formodet grube - ikke snittet. Fyld: brun-lysbrun.		
20	S4	Grube	Formodet grube - ikke snittet. Fyld i fladen.: Lys brun-gråbrun		
21	S4	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i fladen.: Lys brun-gråbrun		
22	S4	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i fladen.: Lys brun-gråbrun		
23	S4	Stolpehul?	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i fladen.: Lys brun-gråbrun		
24	S4	Grube	Formodet grube - ikke snittet. Fyld i fladen.: Lys brun-gråbrun		
25	S4	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i fladen.: Lys brun-gråbrun		
26	S4	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i fladen.: Lys brun-gråbrun		
27	S4	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i fladen.: Lys brun-gråbrun		
28	S4	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i fladen.: Lys brun-gråbrun		
29	S4	Grube	Formodet grube - 30 cm dyb ikke snittegnet. Fyld: Mørk brun-sortbrun.		
30	S4	Stolpehul	Formodet stolpehul eller rest af grube hvor maskinen er gået dybere- ikke snittet. Fyld i flade: Brun-mørkbrun.		
31	S4	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i fladen.: Lys brun-gråbrun		
32		Udgår			
33	S4	Grube	Formodet grube - ikke snittet. Fyld i fladen.: brun-gråbrun.		x3
34	S4	Grøft?	Mulig grøft - ikke snittet. Fyld i fladen: gråbrun-brun.		

A-nr.:	Placering	Anlægstype	Beskrivelse	T-nr.:	X-nr.:
35	S4	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld: gråbrun-brun.		
36	S4	Stolpehul?	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i fladen.: brun-gråbrun.		
37	S5	Grube	Formodet grube - ikke snittet. Fyld i fladen: Brun-mørkbrun.		
38	S5	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i fladen: Brun-mørkbrun.		
39	S5	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i fladen.: Lys brun-gråbrun		
40	S5	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i fladen.: Lys brun-gråbrun		
41	S5	Stolpehul	Muligt stolpehul ca. 18 cm dybt. Fyld: Gråbrunt sand		
42	S5	Grube/stolpehul?	Grube eller stolpehul - ikke snittet. Fyld i fladen.: brun-gråbrun.		
43	S5	Stolpehul	Muligt stolpehul ca. 28 cm dybt. Fyld: Gråbrunt sand		
44	S5	Grube	Formodet grube - ikke snittet. Fyld i fladen: Brun-mørkbrun.		
45	S5	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i fladen.: brun-gråbrun.		
46	S6	Grube	Formodet grube - ikke snittet. Muligvis ild-/koge-grube. Fyld: Sortbrun med trækulsnister		
47	S6	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet. Fyld i fladen.: brun-gråbrun.		
48	S6	Grube	Formodet grube - ikke snittet. Muligvis ild-/koge-grube. Fyld: Sortbrun med trækulsnister og enkelte ildskørnede sten		
49	S6	Stolpehul	Formodet stolpehul - ikke snittet.		
50	S6	Grube	Formodet grube - ikke snittet. Muligvis ild-/koge-grube. Fyld: Sortbrun med trækulsnister og enkelte ildskørnede sten		
51	S6	Grube	Formodet grube - ikke snittet. Muligvis ild-/koge-grube. Fyld: Sortbrun med trækulsnister og enkelte ildskørnede sten		
52	S6	Stolpehul	Formodet grube - ikke snittet. Muligvis ild-/koge-grube. Fyld: Sortbrun med trækulsnister og enkelte ildskørnede sten		
53	S2	Grube	Formodet grube - ikke snittet. Fyld i fladen: Brun-mørkbrun.		x4

Fundliste

For beskrivelse af genstande se Regin/Museernes samling

Genstandsnummer	Betegnelse	Periode	AnlægsId
09347X0001	Lerkarskår	1100 f.Kr.-101 f.Kr.	09347A7
09347X0002	Lerkarskår	1100 f.Kr.-101 f.Kr.	09347A12
09347X0003	Lerkarskår	1100 f.Kr.-101 f.Kr.	09347A33
09347X0004	Lerkar	700 f.Kr.-401 f.Kr.	09347A53